

Datum
2023-05-11

Ärendenr
MSB 2023-04526

Ert datum
2023-03-13

Er referens
30/2022

Enheten för brand och räddning (RO-BR)
Stefan Sördqvist
010-240 36 44
stefan.sardqvist@msb.se

Boverket
remiss@boverket.se

Remiss: Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning

MSB ser positivt på att Boverkets byggregler moderniseras och förenklas i syfte att skapa ett förenklat och konsekvent regelverk med en genomgående likriktad struktur och detaljeringsgrad. Samtidigt ser MSB en risk att syftet med de nya reglerna inte uppfylls om reglerna blir otydliga och det därför är av vikt att hänsyn tas till kommentarer från myndigheter med angränsande lagstiftningar.

I Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning har frågeställningar inom MSB:s område, särskilt frågor om brandskydd och barnsäkerhet, i stort beaktats på ett positivt sätt.

Sammanfattning

Om *Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning* vill MSB framföra fyra synpunkter:

- MSB anser att strukturen blir ologisk då näraliggande aspekter regleras i olika föreskrifter.
- Boverket bör överväga att ensa begreppen skorsten och andra anordningar respektive rökkanal och avgaskanal.
- Det är angeläget att erfarenheterna i barnsäkerhetsarbetet tas tillvara.
- Speciellt ifrågasätter MSB tillåtandet av kranar med kokande vatten i bostadskök utifrån barnsäkerhetsperspektivet.

Struktur

Det kan upplevas ologiskt att reglering i näraliggande frågor delas i olika föreskrifter. Ett exempel är regleringen av mått på utrymningsvägar, där höjden regleras i föreslagen föreskrift om säkerhet vid användning av byggnader (2 kap 25 §) men bredd och längd regleras i 7 kap. 21-26 §§ i förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader som precis offentliggjorts.

Ett annat exempel är utformningen av skorstenar som regleras primärt i förslaget till föreskrift om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö, 9 kap 5 §, men ur förgiftningssynpunkt i förslaget till föreskrift om säkerhet vid användning av byggnader, 2 kap 38 § samt ur brandskyddssynpunkt i förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader, bland annat 4 kap 22 §.

Detta upplägg innebär att det ställs högre krav på kompetens hos byggherrar och byggnadsnämnd för att minska risken för att fel passerar genom byggprocessen och måste tas omhand i bruksskedet.

Begrepp

Begreppet ”Skorsten och andra anordningar” används i 9 kap 5 § och kopplar till en standard. Detta är inte samma begrepp som används i *Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader*, 2 kap 38 §. Där används i stället begreppet ”rökkanal eller avgaskanal” som kopplar till äldre regelverk. Här anser MSB att Boverket bör överväga att ensa begreppen till ”rökkanal eller avgaskanal”. Frågan berör även kommande remiss, om *Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader*.

Föreskriften innehåller även en del termer som är otydliga. Till exempel används i avsnittet om taksäkerhet i 2 kap. 16 och 20 §§ begreppen säkerhetslinor, kopplingslinor och säkerhetsselar, begrepp som skulle behöva förklaras.

Barnsäkerhetsperspektiv

Som Boverket skriver har en stor del av föreskrifterna i författningsförslaget betydelse för barnsäkerheten i byggnader. Flera föreskrifter har särskilt fokus på att motverka barnolycksfall och gäller specifikt för ”utrymmen där barn kan vistas”. Boverket bedömer att förslaget inte ska ha några direkta konsekvenser för barn och att kravnivån i allt väsentligt är oförändrad jämfört med tidigare reglering.

MSB har inga synpunkter på Boverkets bedömning men anser det angeläget att det säkerställs att den kunskap om barnsäkerhet i byggnader som har byggts upp över tid och som framför allt finns i de allmänna råden inte går förlorad när mycket av detaljregleringen tas bort. MSB ser därför behov av att samla befintlig kunskap i exempelvis en vägledning snart efter det att förslaget till nya föreskrifter träder i kraft. En sådan vägledning skulle också kunna vara ett stöd i de riskbedömningar som kommer att behöva göras i större utsträckning i enskilda situationer.

Kranar med kokande vatten

MSB ifrågasätter förslaget som möjliggör kranar med kokande vatten för matlagning i bostadskök i 2 kap. 34 §: *”Kraven i 33 § första stycket gäller inte ett tappställe, som är fast anslutet till tappvatteninstallationen, och som kan ge tappvatten avsett för matlagning, om det har en säkerhetsfunktion som minimerar risken att barn tappar ut vatten. Tappstället ska dessutom vara utformat så att det vid beröring inte kan orsaka brännskador.”*

Boverket hänvisar bl.a. till en riskbedömning som gjordes av Karlstad Universitet 2013 på uppdrag av Boverket¹, som anger att kranar med kokande vatten mycket väl kan vara ett säkrare alternativ för kokning av vatten än de vedertagna lösningarna. Men i rapporten står också att i en samlad bedömning utifrån RAG-analysen måste risken med kranar med kokande vatten kategoriseras som hög. Rapporten lyfter framförallt problem med de barnsäkra vreden utifrån ett personsäkerhetsperspektiv:

¹ Karlstad Universitet, Centrum för personsäkerhet; Riskbedömning av kokande kranar

Datum
2023-05-11

Ärendenr
MSB 2023-04526

"I och med att produkten finns och används i miljöer där barn vistas finns en risk att barn lär sig hur de ska använda kranen genom att observera föräldrar. Detta ställer betydligt högre krav jämfört med exempelvis barnsäkra förpackningar som i regel används mer sällan och också kan förvaras utom räckhåll för barn. En rekommendation är att konstruktionen av det barnsäkra vredet ses över för att omöjliggöra att små barn kan använda kranen"

Tekniken kan ha utvecklats under de senaste tio åren men MSB ser ändå risker med att tillåta kranar med kokande vatten i bostadskök och särskilt stor är risken för barn att råka ut för skällning eller brännskador.

I detta ärende har stf avdelningschef Patrik Perbeck beslutat. Stefan Särdaqvist har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschefen Marcus Vilhelmsson deltagit.

Patrik Perbeck

Stefan Särdaqvist